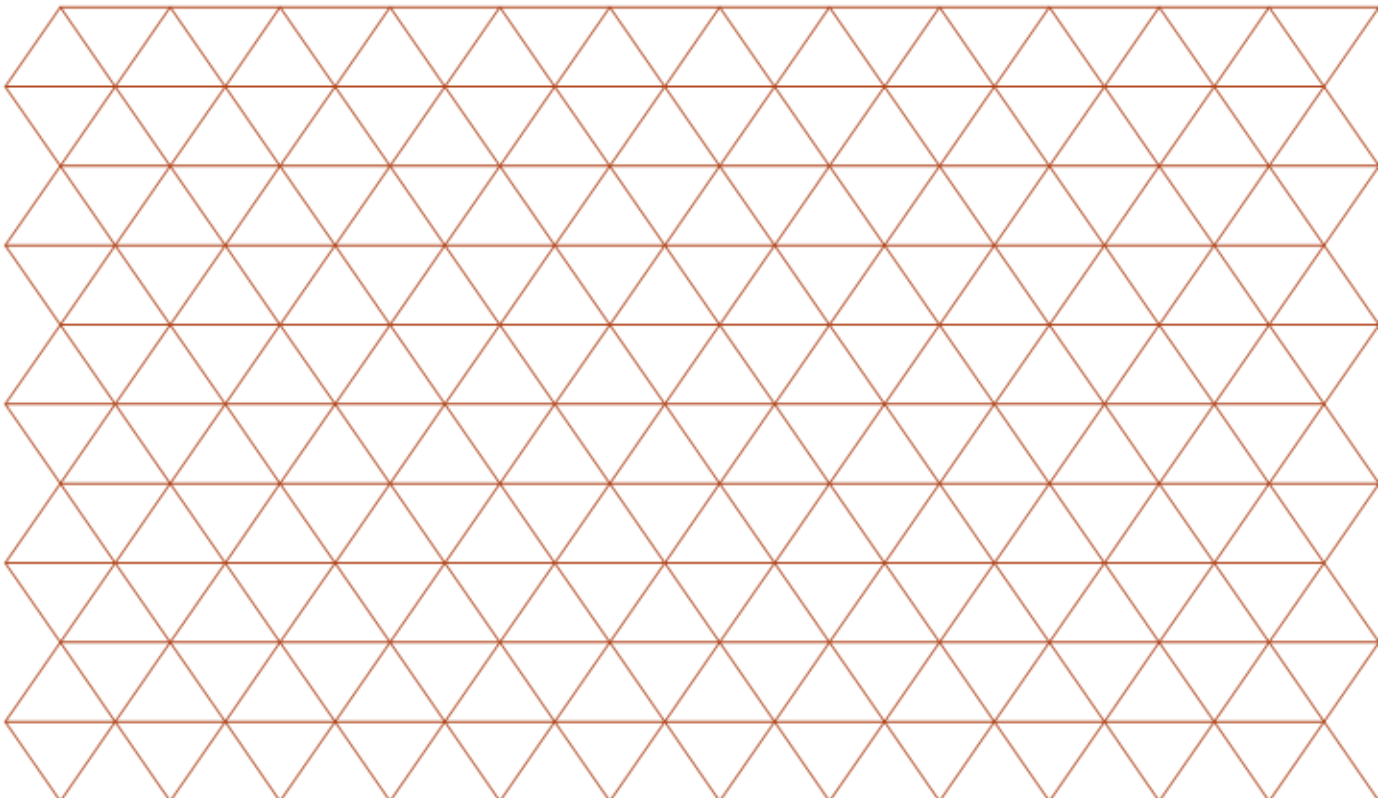

Elever i anpassade grundskolan

Läsåret 2023/24

**Sveriges officiella
statistik**

Publikationen finns att ladda ner som kostnadsfri
PDF från Skolverkets webbplats:

www.skolverket.se/publikationer

Dokumentdatum: 2024-03-27

Diarienummer: 2023:2058

Skolverket, Stockholm 2024

Innehåll

Sammanfattning	4
Bakgrund	6
Om anpassade grundskolan	6
Undervisningsformer	6
Huvudmän	6
Språk	6
Särskilt stöd	7
Övergångar till och från anpassade grundskolan	8
Om statistiken	9
Insamling av uppgifter	10
Beskrivning av populationen	10
Jämförbarhet över tid	10
Totalt antal elever	12
Antalet elever över tid	12
Elever som läser ämnen, ämnesområden eller en kombination	13
Integrerade elever	14
Elever per årskurs	15
Elevsammansättningen	16
Flickor och pojkar	16
Svensk och utländsk bakgrund	17
Föräldrars utbildningsbakgrund	18
Elever som läser olika språk	19
Modersmål	20
Svenska som andraspråk	21
Elever som får särskilt stöd	21
Övergångar mellan anpassade grundskolan och andra skolformer	22
Övergångar till anpassade grundskolan	23
Övergångar från anpassade grundskolan	23
Skolenheter	24
Antal skolenheter	24
Statistikredovisningen på Skolverkets webbplats	25

Sammanfattning

Här sammanfattar vi statistiken över elever i anpassade grundskolan läsåret 2023/24. Statistiken publiceras också i tabeller på Skolverkets webbplats. Där finns dessutom kvalitetsdeklarationer för den officiella statistiken.

www.skolverket.se/skolutveckling/statistik/

- Antalet elever som är mottagna i anpassade grundskolan läsåret 2023/24 är drygt 16 000. Det är en ökning med 4,4 procent jämfört med föregående läsår, då antalet elever var drygt 15 300. Andelen av alla elever i den obligatoriska skolan¹ som är mottagna i anpassade grundskolan har varit omkring 1,0 procent till och med läsåret 2018/19 och elevökningen i skolformen följde till dess befolkningsutvecklingen. Sedan läsåret 2019/20 har dock andelen elever i den obligatoriska skolan som är mottagna i anpassade grundskolan ökat kontinuerligt. Läsåret 2023/24 är andelen 1,4 procent.
- Läsåret 2023/24 är drygt 1 540 elever integrerade i en grundskoleklass, vilket motsvarar 9,6 procent av samtliga elever i den anpassade grundskolan.
- Av de drygt 14 500 elever i den anpassade grundskolan som inte är integrerade i en grundskoleklass läser 56 procent enbart ämnen, 36 procent läser enbart ämnesområden och 8,1 procent läser en kombination av ämnen och ämnesområden.
- Antalet elever är fler i de högre årskurserna än i de lägre årskurserna. Av alla elever i anpassade grundskolan går 29 procent i årskurs 1–3, 34 procent går i årskurs 4–6 och 38 procent går i årskurs 7–9.
- I anpassade grundskolan är 66 procent av eleverna pojkar medan 34 procent är flickor. Andelen pojkar respektive flickor är i princip desamma som föregående läsår.
- Lite mer än hälften av eleverna, 56 procent, är födda i Sverige med minst en förälder född i Sverige. Andelen elever som är födda i Sverige och har utlandsfödda föräldrar är 26 procent och andelen elever som är födda utomlands² är 18 procent.
- Andelen elever vars föräldrar har en eftergymnasial eller gymnasial utbildning som högsta utbildningsnivå är 44 respektive 39 procent. Andelen elever vars föräldrar har en förgymnasial utbildning som högsta utbildningsnivå är 13 procent.³
- Läsåret 2023/24 är drygt 5 410 elever i anpassade grundskolan berättigade till modersmålsundervisning. Det motsvarar drygt 34 procent av samtliga elever i anpassade grundskolan, vilket är något högre än föregående läsår.

¹ Avser här grundskolan, sameskolan, anpassade grundskolan och specialskolan.

² Elever med okänd bakgrund ingår i denna kategori.

³ För vissa elever som invandrat till Sverige saknas uppgifter om föräldrarnas utbildningsnivå.

- Andelen elever i anpassade grundskolan som läser svenska som andraspråk är knappt 10 procent, vilket är i nivå med föregående läsår.
- Nuvarande läsår omfattas drygt 1 410 elever i anpassade grundskolan av ett åtgärdsprogram, vilket motsvarar 8,8 procent av eleverna. Denna andel är något högre än föregående läsår, då 8,3 procent av eleverna omfattades av ett åtgärdsprogram. Anpassad studiegång är den vanligaste stödåtgärden, 3,3 procent av eleverna får denna stödåtgärd. Andelen elever som får stöd i särskild undervisningsgrupp eller genom enskild undervisning är 2,4 respektive 1,8 procent. Av alla elever i anpassade grundskolan har 2,0 procent studiehandledning på modersmålet. Endast 0,7 procent av eleverna i anpassad grundskola får särskilt stöd i form av annan undervisning. Färre än 10 elever får särskilt stöd i form av distansundervisning.
- Av de drygt 15 800 eleverna i anpassade grundskolan som läsåret 2023/24 har rapporterats med fullständiga och korrekta personnummer och som därmed går att följa mellan läsåren, var 80 procent även mottagna i anpassade grundskolan föregående läsår. Därutöver gick 14 procent i förskoleklass eller grundskola och 4 procent var inskrivna i förskolan. Bland eleverna som gick i förskoleklass eller grundskola föregående läsår hade nästan hälften, 48 procent, ett åtgärdsprogram och någon form av särskilt stöd.
- Skolenheter med elever mottagna i anpassad grundskola, inklusive elever som är integrerade, finns i 285 av landets 290 kommuner. Av de totalt 600 skolenheterna med anpassad grundskola har majoriteten, 94 procent, en kommunal huvudman medan resterande, 6 procent, har en enskild huvudman.

Bakgrund

Här ger vi en kort bakgrund till statistiken om elever i anpassade grundskolan per den 15 oktober. Vi beskriver skolformen, hur data som statistiken baseras på samlas in, populationen och hur statistiken går att använda vid jämförelser över tid.

Om anpassade grundskolan

Anpassade grundskolan ska ge elever, som bedöms att inte kunna nå upp till grundskolans kunskapskrav därför att de har en intellektuell funktionsnedsättning, en utbildning som är anpassad för dem. Utbildningen ska dels ge eleverna kunskaper och värden, dels utveckla deras förmåga att tillägna sig dessa.⁴

Undervisningsformer

I den anpassade grundskolan kan elever läsa olika anpassade grundskoleämnen såsom engelska eller teknik. Om skolan bedömer att en elev inte kan tillgodogöra sig hela eller delar av utbildningen i anpassade grundskolans ämnen, kan eleven i stället läsa bredare ämnesområden såsom kommunikation eller verklighetsuppfattning. Det är också möjligt att läsa en kombination av ämnen och ämnesområden. Elever kan även läsa ett eller flera ämnen efter grundskolans kursplaner om skolans rektor bedömer att eleven skulle klara det.⁵

Elever som är mottagna i anpassade grundskolan kan under vissa förutsättningar få sin utbildning inom grundskolan eller sameskolan. Det kallas för att eleven är integrerad i en grundskoleklass.⁶

Huvudmän

Kommuner och enskilda kan vara huvudmän för anpassade grundskolan.⁷ Därutöver kan en region vara huvudman för anpassade grundskolan om särskilda villkor är uppfyllda.⁸

Språk

Modersmålsundervisning

En elev som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska ska erbjudas modersmålsundervisning om vissa förutsättningar är uppfyllda. En huvudman är skyldig att anordna modersmålsundervisning i ett språk om minst fem elever som ska erbjudas modersmålsundervisning i språket önskar sådan

⁴ 7 kap. 5 § och 11 kap. 1 § skollagen (2010:800).

⁵ 11 kap. 5 och 8 §§ skollagen.

⁶ 7 kap. 9 § skollagen.

⁷ 2 kap. 2 och 5 §§ skollagen.

⁸ 24 § lag (2010:801) om införande av skollagen (2010:800). Bestämmelsen avser endast Dammsdalskolan i Vingåkers kommun, som Region Sörmland är huvudman för.

undervisning, och det finns en lämplig lärare. Detta gäller dock inte minoritetsspråken då dessa ska erbjudas oavsett antal elever.⁹

Svenska som andraspråk

Undervisning i svenska som andraspråk ersätter undervisning i svenska och ska, om det behövs, anordnas för:

- elever som har ett annat språk än svenska som modersmål,
- elever som har svenska som modersmål och som har tagits in från skolor i utlandet, och
- invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en vårdnadshavare.¹⁰

Särskilt stöd

Om det finns risk att en elev inte utvecklas i riktning mot de kunskapskrav som minst ska uppnås, eller de kravnivåer som gäller, ska eleven så snart som möjligt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Om detta inte hjälper, eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana extra anpassningar inte skulle vara tillräckliga, gör lärare eller övrig skolpersonal en anmälan till rektor som då ska se till att elevens behov av särskilt stöd snabbt utreds. Om en sådan utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska eleven ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart att det inte behövs. Om eleven ska ges särskilt stöd ska ett åtgärdsprogram utarbetas. Av åtgärdsprogrammet ska framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och när åtgärder ska följas upp och utvärderas.¹¹

Enskild undervisning, särskild undervisningsgrupp, anpassad studiegång, distansundervisning och annan undervisning

Skolverket samlar in uppgifter om fem typer av stödinsatser som kan användas som särskilt stöd:

- enskild undervisning,
- särskild undervisningsgrupp
- anpassad studiegång
- distansundervisning och
- annan undervisning.

Särskilt stöd ska som huvudregel ges inom den undervisningsgrupp som eleven normalt tillhör. En elev kan dock, om det finns särskilda skäl, under en tid få sitt behov av särskilt stöd tillgodosett genom enskild undervisning eller i särskild

⁹ 11 kap. 10 § skollagen och 5 kap. 7–13 §§ skolförordningen (2011:185).

¹⁰ 5 kap. 14–15 §§ skolförordningen.

¹¹ 3 kap. 5, 7 och 9 §§ skollagen.

undervisningsgrupp.¹² Det är elevens behov och förutsättningar som ska utgöra grunden för beslut om vilken typ av stödsats som är bäst lämpad för eleven.

Särskild undervisningsgrupp betyder undervisning i en annan undervisningsgrupp än den som eleven normalt hör till. Beslut om placering i särskild undervisningsgrupp ska inte vara mer ingripande än vad som behövs. Rektorn bör säkerställa att ett beslut om särskild undervisningsgrupp inte omfattar fler ämnen eller längre tidsperiod än nödvändigt.¹³

Anpassad studiegång innebär att skolan gör avvikelser från den ordinarie timplanen för en enskild elev och sådant beslut får fattas om det särskilda stödet för eleven inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar.¹⁴

Förutsatt att huvudmannen fått ett godkännande från Skolinspektionen som utförare av distansundervisning kan en elev ges särskilt stöd i form av distansundervisning och annan undervisning. Med annan undervisning menas närundervisning eller fjärrundervisning. Det är alltså möjligt att kombinera distansundervisning med andra former av undervisning för en elev.

Det är rektorn som beslutar om placering i särskild undervisningsgrupp, enskild undervisning, anpassad studiegång, distansundervisning eller annan undervisning. Besluten kan inte delegeras till någon annan.¹⁵

Studiehandledning på modersmålet

En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.¹⁶ Det ligger i skolans uppdrag att organisera undervisningen för elever med ett annat modersmål än svenska så att eleverna ges förutsättningar att utveckla kunskaper i skolans alla ämnen samtidigt som de lär sig det svenska språket. Ett sätt att tillgodose det behovet kan vara att ge eleven studiehandledning på modersmålet. Stödet kan antingen ges i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen eller i form av särskilt stöd, och det är bara när det är i form av särskilt stöd som åtgärdsprogram tas fram.¹⁷

Övergångar till och från anpassade grundskolan

Hemkommunen beslutar om en elev ska tas emot i anpassade grundskolan. Detta beslut måste alltid föregås av en utredning som omfattar en pedagogisk, psykologisk, medicinsk och social bedömning. Om en sådan utredning inte gjorts får ett barn inte tas emot i anpassade grundskolan.¹⁸

Det är alltså endast elever som tillhör målgruppen för anpassade grundskolan som får gå i anpassade grundskolan. Alla som arbetar inom skolväsendet är skyldiga

¹² 3 kap. 8 och 11 §§ skollagen.

¹³ Skolverket (2022). *Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2022:334) om arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram*

¹⁴ 3 kap. 12 § skollagen.

¹⁵ 3 kap. 9 § skollagen.

¹⁶ 5 kap. 4 § skolförordningen.

¹⁷ Skolverket (2023). *Studiehandledning på modersmålet – att stödja kunskapsutvecklingen hos flerspråkiga elever*

¹⁸ 7 kap. 5 § skollagen

att meddela elevens rektor om de uppmärksammar något som tyder på att en elev i anpassade grundskolan inte tillhör målgruppen för skolformen. Rektorn ska i sin tur anmäla detta vidare till elevens hemkommun, som ska utreda frågan skyndsamt.

Om utredningen visar att eleven inte tillhör anpassade grundskolans målgrupp ska hemkommunen fatta beslut om att eleven inte tillhör målgruppen. Hemkommunen ska då ta emot eleven i grundskolan eller se till att eleven på något annat sätt får föreskriven utbildning. Hemkommunen ska också vidta de åtgärder som krävs för elevens övergång från anpassade grundskolan till en annan skolform.¹⁹

Om statistiken

Elevstatistiken innehåller uppgifter om könsfördelning baserat på juridiskt kön och andel elever som har svensk, utländsk eller okänd²⁰ bakgrund. Utöver det innehåller statistiken uppgifter om vilken utbildningsnivå elevens föräldrar har. Det framgår också hur stor andel av eleverna som läser enbart ämnen, enbart ämnesområden alternativt en kombination av ämnen och ämnesområden, samt hur stor andel av elever som läser ämnen enligt grundskolans kursplaner. Det finns även information om hur stor andel av eleverna som går i skolor med kommunala eller enskilda huvudmän.

Vidare redovisas statistik om elever som är berättigade till och deltar i modersmålsundervisning och elever som undervisas i svenska som andraspråk.

Skolornas kännedom om antalet elever som är berättigade till modersmålsundervisning uppkommer vanligen genom att vårdnadshavare fyller i uppgifter om förekomst av annat modersmål på en blankett till skolan eller genom att det kommer in en ansökan om modersmålsundervisning till skolan. Detta innebär att statistiken inte redovisar det totala antalet berättigade elever utan enbart det antal som skolorna har kännedom om och som bedömts vara berättigade.

Skolverket samlar även in uppgifter om åtgärdsprogram och om särskilt stöd i form av enskild undervisning, placering i en särskild undervisningsgrupp, anpassad studiegång, distansundervisning och annan undervisning. Skolverket samlar också in uppgifter om elever som får studiehandledning på modersmålet som stöd.

Statistiken om skolenheter redovisas utifrån huvudmannatyp.

När vi presenterar statistiken i löpande text avrundas sifferuppgifter till tre informationsbärande siffror. Det betyder till exempel att 1 083 417 elever anges som 1 080 000 elever och att 13 128 lärare anges som 13 100 lärare. Alla beräkningar utgår dock från icke avrundade uppgifter.

¹⁹ 7 kap. 5 a-b §§ skollagen

²⁰ Med okänd bakgrund avses elever som inte var folkbokförda per den 30 september aktuellt läsår.

Insamling av uppgifter

Statistiken över elever i anpassade grundskolan ingår i Sveriges officiella statistik och avser den vecka den 15 oktober inträffar. Skolverket begär in uppgifter från huvudmännen via Statistiska centralbyrån (SCB).

Bakgrundsinformation kommer från Registret över totalbefolkningen samt Registret över befolkningens utbildning hos SCB.

Beskrivning av populationen

Svensk och utländsk bakgrund

Uppgifter om elevernas bakgrund hämtas från Registret över totalbefolkningen och redovisas enligt följande indelning:

- *Elever med svensk bakgrund.* Med svensk bakgrund avses att eleven själv är född i Sverige och att minst en av föräldrarna är född i Sverige.
- *Elever med utländsk bakgrund.* Med utländsk bakgrund avses att eleven är född utomlands eller född i Sverige med två utlandsfödda föräldrar.
- *Elever med okänd bakgrund.* Med okänd bakgrund avses elever som inte var folkbokförda per den 30 september innevarande läsår.

Föräldrars utbildningsbakgrund

Uppgifter om föräldrars utbildningsbakgrund hämtas från Registret över befolkningens utbildning. Eleverna redovisas också utifrån deras föräldrars högsta utbildningsnivå, där utbildningsnivån kan delas in i ett antal kategorier. Vilken utbildningsnivå en elevs föräldrar har definieras utifrån den högsta utbildningen hos minst en förälder. I vissa fall saknas uppgift om föräldrarnas utbildningsnivå.²¹

Jämförbarhet över tid

Här beskriver vi förändringar som påverkar jämförbarheten över tid. Det kan vara ändringar i definitioner, att metoder ändras i framställningen av statistiken eller omvärldsförändringar som påverkar jämförbarheten. Här ingår också förändringar i skolförfattningarna.

Den 2 juli 2023 bytte skolformen namn. Det nya namnet är anpassade grundskolan (tidigare grundsärskolan). Det har, utöver namnbytet, ingen påverkan på statistiken.

Den 2 juli 2023 togs även träningsskolan bort som en inriktning i den anpassade grundskolan. Från och med hösten 2023 samlas därför uppgiften om elever med inriktning träningsskola inte längre in i undersökningen. Insamlingen och redovisningen av uppgifter om elever med inriktning träningsskola har i stället ersatts av uppgifter om elever läser ämnen, ämnesområden eller en kombination

²¹ För vissa elever som invandrat till Sverige saknas uppgift om föräldrarnas utbildningsnivå.

av ämnen och ämnesområden samt uppgift om elever läser ämnen enligt grundskolans kursplaner.

Uppgifter om elever som ges särskilt stöd i form av distansundervisning och annan undervisning samlas in från och med hösten 2023.

Statistiken för läsåret jämförs i första hand med föregående läsår samt för en period på tio år.

Uppgifter om övergångar mellan anpassade grundskolan och andra skolformer redovisas från och med läsåret 2022/23.

Från och med läsåret 2020/21 redovisar Skolverket statistik om svensk och utländsk bakgrund, föräldrarnas utbildningsbakgrund samt särskilt stöd i anpassade grundskolan.

Uppgifter om elever i anpassade grundskolan har tidigare samlats in på gruppnivå. Från och med insamlingen läsåret 2019/20 samlas uppgifterna in på individnivå.

Sedan läsåret 2019/20 rapporteras endast ett modersmål per elev, i första hand det modersmål som eleven får undervisning i. Tidigare har samtliga språk som eleven är berättigad till redovisats i statistiken.

Totalt antal elever

Här presenterar vi antalet elever i anpassade grundskolan. Vi redovisar också antalet elever som läser enbart ämnen, enbart ämnesområden alternativt en kombination av ämnen och ämnesområden samt elever som läser ämnen enligt grundskolans kursplaner. I avsnittet presenterar vi också uppgifter om antalet elever som är mottagna i anpassade grundskolan och som får sin utbildning inom grundskolan, dvs. som är integrerade elever. Därutöver redogör vi för hur eleverna fördelas över årskurser samt elevsammansättningen uppdelat på kön, svensk och utländsk bakgrund och föräldrars utbildningsbakgrund.

Antalet elever över tid

Läsåret 2023/24 är drygt 16 000 elever mottagna i anpassade grundskolan. Antalet elever i anpassade grundskolan har ökat med 4,4 procent jämfört med föregående läsår, då antalet elever i skolformen var drygt 15 300.

Tabell 1 visar utvecklingen av antalet elever i den obligatoriska skolan respektive antalet och andelen elever i anpassade grundskolan de senaste tio läsåren.

Tabell 1. Antal elever i den obligatoriska skolan och därav antal och andel elever i anpassade grundskolan läsåren 2014/15–2023/24.

Läsår	Totalt antal elever i den obligatoriska skolan	Antal elever i anpassade grundskolan	Andel elever i anpassade grundskolan
2014/15	959 671	9 709	1,0%
2015/16	995 947	9 774	1,0%
2016/17	1 034 540	9 944	1,0%
2017/18	1 080 092	10 612	1,0%
2018/19	1 080 074	11 140	1,0%
2019/20	1 099 159	12 279	1,1%
2020/21	1 111 350	13 450	1,2%
2021/22	1 121 427	14 449	1,3%
2022/23	1 127 882	15 345	1,4%
2023/24	1 127 042	16 015	1,4%

Källa: Alla skolformer, Elever, tabell 1 för läsåren 2014/15–2023/24.

Tabellen visar att andelen av alla elever i den obligatoriska skolan²² som är mottagna i anpassade grundskolan har varit omkring 1,0 procent till och med läsåret 2018/19 och att elevökningen i skolformen tidigare har följt befolkningsutvecklingen. Sedan läsåret 2019/20 har dock andelen elever i den obligatoriska

²² Avser här grundskolan, sameskolan, anpassade grundskolan och specialsksolan.

skolan som är mottagna i anpassade grundskolan ökat kontinuerligt. Läsåret 2023/24 är andelen 1,4 procent.

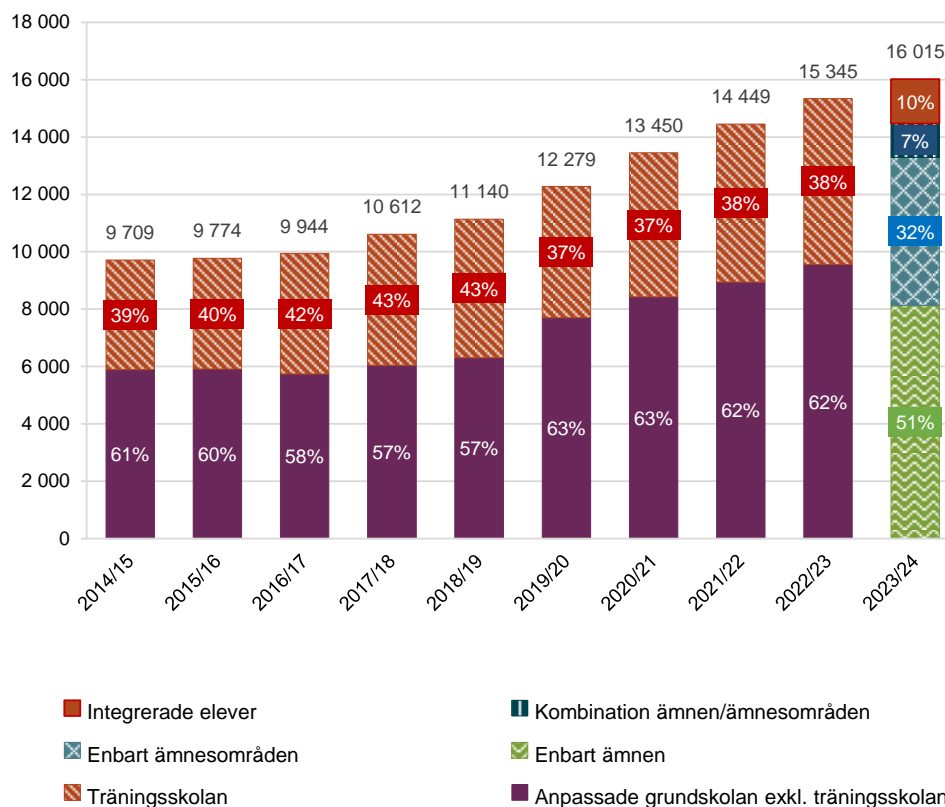
Elever som läser ämnen, ämnesområden eller en kombination av ämnen och ämnesområden

Av de drygt 14 500 eleverna som är mottagna i anpassade grundskolan och som inte är integrerade i en grundskoleklass läser 56 procent enbart ämnen, 36 procent enbart ämnesområden och 8,1 procent läser en kombination av ämnen och ämnesområden. Andelen elever som dessutom läser ämnen enligt grundskolans kursplaner är 4,1 procent.

Diagram 1 visar utvecklingen av antalet elever i anpassade grundskolan uppdelat på undervisningsform de senaste tio läsåren. För innevarande läsår visar diagrammet elevantalet uppdelat på elever som läser enbart ämnen, enbart ämnesområden alternativt en kombination av ämnen och ämnesområden samt elever som är integrerade²³. För tidigare läsår visar diagrammet antalet elever som gick den tidigare inriktningen träningskolan.

²³ För integrerade elever saknas uppgift om undervisningsform för läsåret 2023/24. Dessa elever redovisas därför som en egen kategori i diagrammet.

Diagram 1. Antal elever i anpassade grundskolan uppdelat på undervisningsform läsåren 2014/15–2023/24.

Källa: Anpassade grundskolan, Elever, tabell 5 för läsåren 2014/15–2023/24.

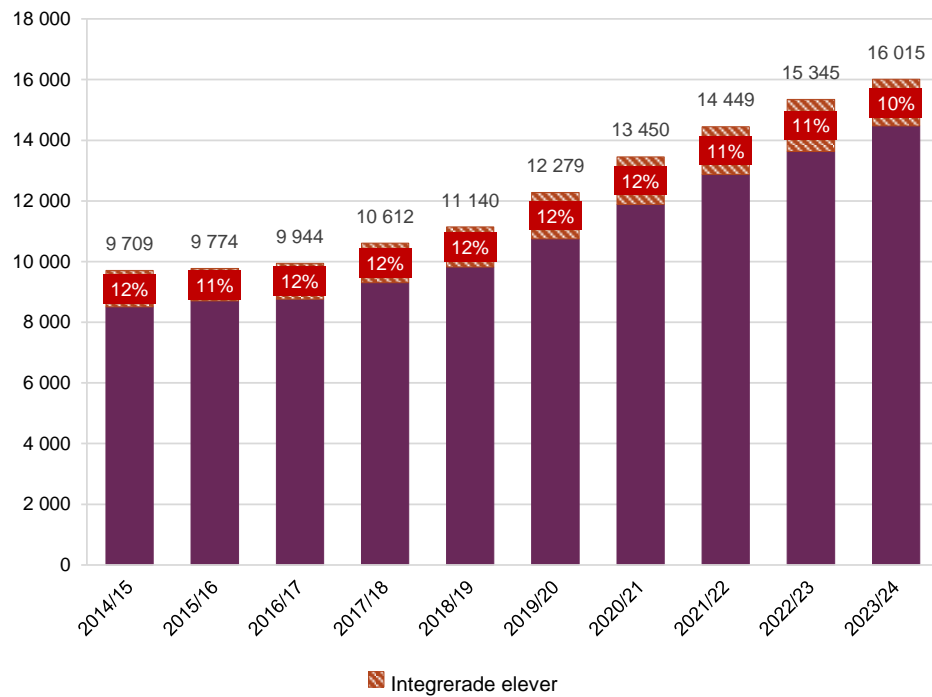
Diagrammet visar att antalet elever som är mottagna i den anpassade grundskolan var relativt stabilt läsåren 2014/15–2016/17 men att det har ökat kontinuerligt de senaste 7 läsåren.

Integrerade elever

Lsåret 2023/24 får drygt 1 540 av de totalt drygt 16 000 eleverna som är mottagna i anpassade grundskolan sin utbildning inom grundskolan, dvs. de är integrerade elever.

Diagram 2 visar utvecklingen av antalet elever som är mottagna i anpassade grundskolan samt andel av de eleverna som är integrerade i grundskolan för de senaste tio läsåren.

Diagram 2. Antalet elever som är mottagna i anpassade grundskolan och därav andelen elever som är integrerade i en grundskoleklass läsåren 2014/15–2023/24.

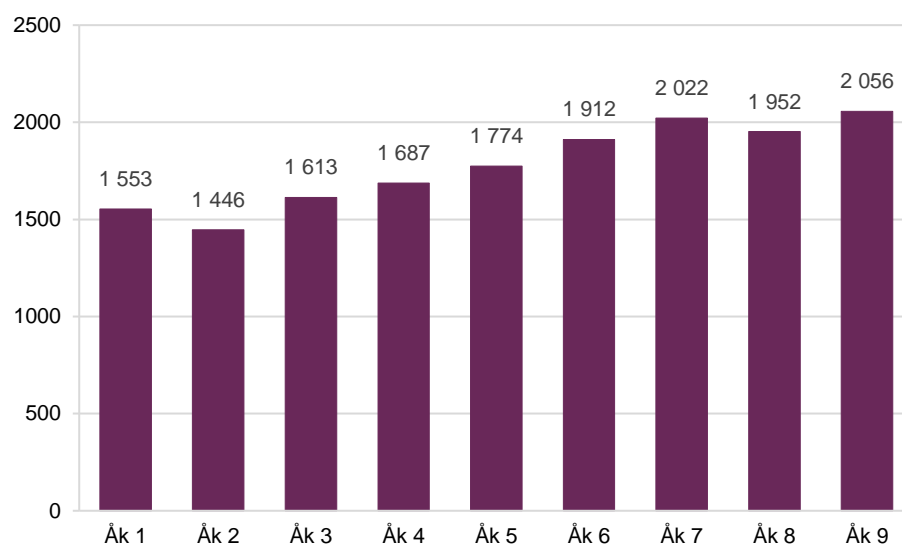
Källa: Anpassade grundskolan, Elever, tabell 5 för läsåren 2014/15–2023/24.

Andelen elever i den anpassade grundskolan som är integrerade i grundskoleklass är knappt 10 procent. Det är något lägre än föregående läsår, då andelen var 11procent.

Elever per årskurs

Antalet elever är fler i de högre årskurserna än i de lägre årskurserna. Av alla anpassade grundskolans elever läsåret 2023/24 går 29 procent i årskurs 1–3, 34 procent i årskurs 4–6 och 38 procent i årskurs 7–9. I diagram 3 visas antalet elever som är mottagna i anpassade grundskolan per årskurs.

Diagram 3. Fördelning av elever per årskurs inom anpassade grundskolan läsåret 2023/24.

Källa: Anpassade grundskolan, Elever, tabell 3A för läsåret 2023/24.

Diagrammet visar att antalet elever som är mottagna i anpassade grundskolan ökar med årskurserna.

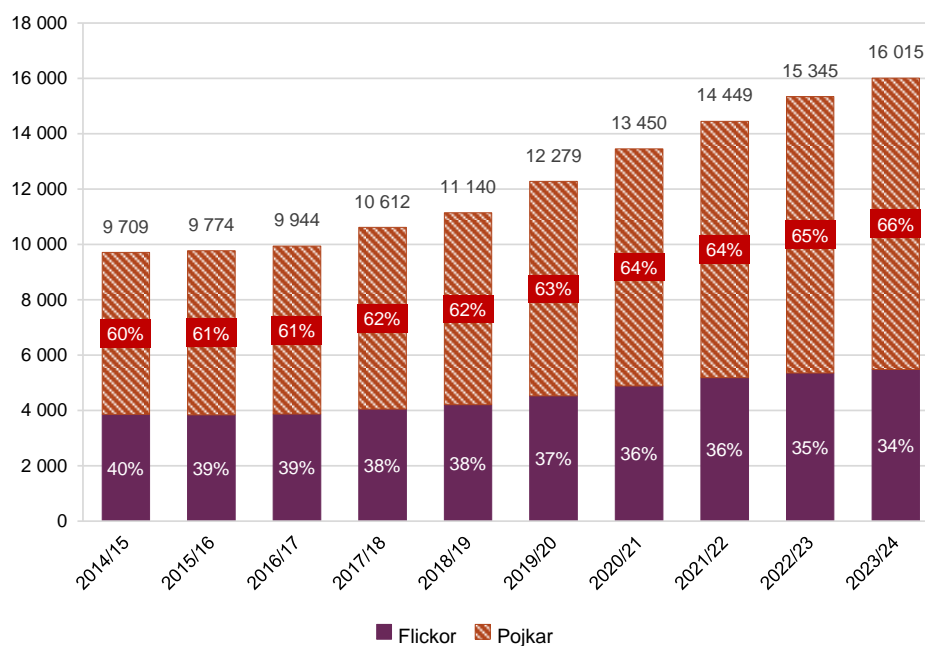
Elevsammansättningen

Flickor och pojkar

I anpassade grundskolan är 66 procent av eleverna pojkar och 34 procent av eleverna är flickor.

Diagram 4 visar könsfördelningen bland elever i anpassade grundskolan för de senaste tio läsåren.

Diagram 4. Könsfördelning bland elever i anpassade grundskolan läsåren 2014/15–2023/24.

Källa: Anpassade grundskolan, Elever, tabell 5 för läsåren 2014/15–2023/24.

Diagrammet visar att andelen pojkar har ökat över tid sedan läsåret 2017/18.

Svensk och utländsk bakgrund

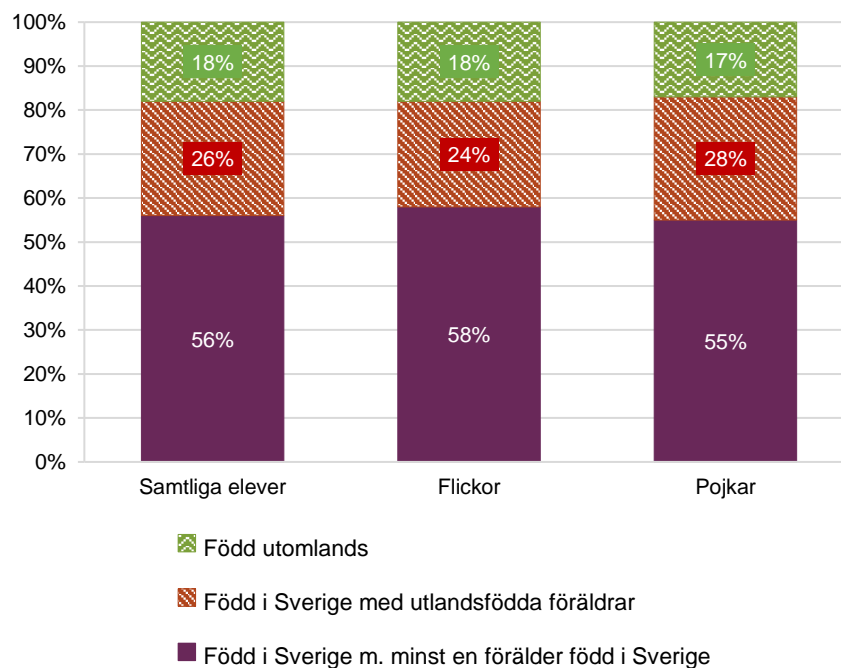
Lsåret 2023/24 är den största andelen av eleverna som är mottagna i anpassade grundskolan födda i Sverige med minst en förälder född i Sverige, 56 procent. Andelen elever som är födda i Sverige och har utlandsfödda föräldrar är 26 procent och andelen elever som är födda utomlands²⁴ är 18 procent. Föregående läsår var motsvarande fördelning 57 procent, 24 procent och 19 procent.

Fördelningen av elever i anpassade grundskolan utifrån svensk respektive utländsk bakgrund skiljer sig från hur elever i grundskolan fördelas. I grundskolan är andelen elever som är födda i Sverige med minst en förälder född i Sverige 73 procent. När det gäller andelen elever som är födda i Sverige och har utlandsfödda föräldrar respektive andelen elever som är födda utomlands är motsvarande andelar bland grundskolans elever 15 respektive 12 procent.

I diagram 5 redovisas andelen elever i anpassade grundskolan med svensk respektive utländsk bakgrund uppdelat på kön.

²⁴ Elever med okänd bakgrund ingår i denna kategori.

Diagram 5. Andel elever med svensk respektive utländsk bakgrund i anpassade grundskolan uppdelat på kön läsåret 2023/24.

Källa: Anpassade grundskolan, Elever, tabell 6A för läsåret 2023/24.

Diagrammet visar att andelen elever som är födda i Sverige med minst en förälder född i Sverige är något högre bland flickorna än bland pojkarna, 58 respektive 55 procent, samtidigt som andelen elever födda i Sverige med båda föräldrarna födda utomlands är något lägre bland flickorna än bland pojkarna, 24 respektive 28 procent. Andelen elever som är födda utomlands är nästan lika stor bland flickorna och pojkarna, 18 respektive 17 procent.

Fördelningen av elever med svensk och utländsk bakgrund skiljer sig också mellan årskurserna. Medan fördelningen i årskurs 4–6 är 56 procent, vilket är i nivå med anpassade grundskolan i sin helhet, så är andelen elever som är födda i Sverige med minst en förälder född i Sverige lägre i årskurs 1–3, där andelen är 51 procent, jämfört med årskurs 7–9 där andelen är 60 procent.

Föräldrars utbildningsbakgrund

De flesta eleverna i anpassade grundskolan har föräldrar med eftergymnasial eller gymnasial utbildning som högsta utbildningsnivå, 44 respektive 39 procent. Andelen elever vars föräldrar har en förgymnasial utbildning som högsta utbildningsnivå är 13 procent. För 4 procent av eleverna saknas information om föräldrarnas utbildningsnivå.²⁵

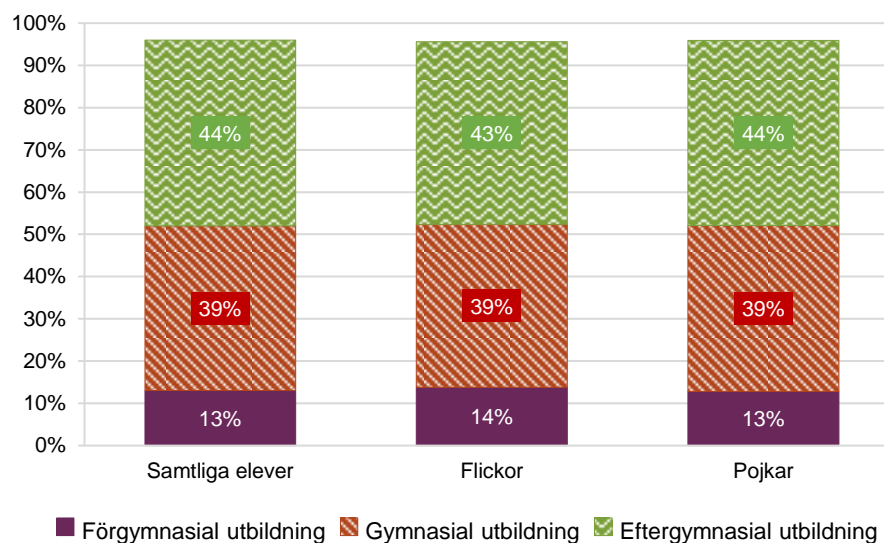
Precis som när det gäller svensk och utländsk bakgrund så finns det skillnader i föräldrarnas utbildningsbakgrund mellan eleverna i anpassade grundskolan och eleverna i grundskolan. I grundskolan har 64 procent av eleverna minst en

²⁵ För vissa elever som invandrat till Sverige saknas uppgifter om föräldrarnas utbildningsnivå.

förälder med eftergymnasial utbildning som högsta utbildningsnivå. Andelen elever i grundskolan som har minst en förälder med gymnasial utbildning respektive förgymnasial utbildning som högsta utbildningsnivå är 29 respektive 2,5 procent.

I diagram 6 visas andelen elever i anpassade grundskolan efter föräldrarnas högsta utbildningsnivå uppdelat på kön.

Diagram 6. Andel elever redovisade efter föräldrarnas högsta utbildningsnivå i anpassade grundskolan uppdelat på kön läsåret 2023/24.²⁶

Källa: Anpassade grundskolan, Elever, tabell 6B för läsåret 2023/24.

Diagrammet visar att det inte finns någon större skillnad när det gäller föräldrarnas utbildningsnivå mellan flickor och pojkar. Det är en något större andel flickor än pojkar vars föräldrar har förgymnasial bakgrund, 14 respektive 13 procent. Däremot finns vissa skillnader om eleverna delas in efter årskurs. Bland eleverna i årskurs 1–3 är andelen elever som har minst en förälder med eftergymnasial utbildning 48 procent medan motsvarande andel bland eleverna i årskurs 7–9 är 41 procent.

Elever som läser olika språk

Här presenterar vi antalet elever som är berättigade till och deltar i modersmålsundervisning. Vi redovisar också uppgifter om elever som läser svenska som andraspråk.

²⁶ För elever med okänd bakgrund saknas uppgift om föräldrars högsta utbildningsnivå.

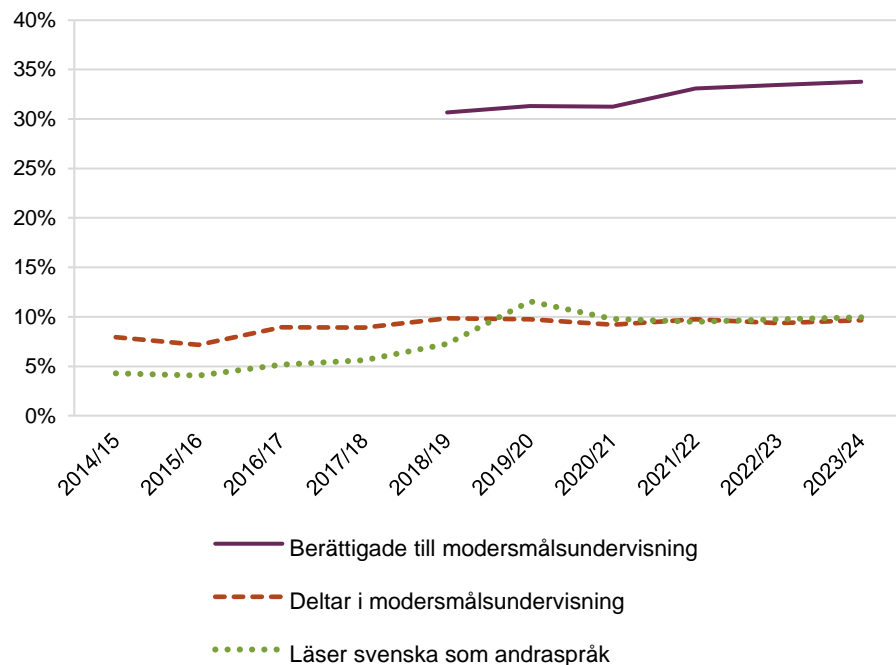
Modersmål

Läsåret 2023/24 är drygt 5 410 av de totalt drygt 16 000 eleverna i anpassade grundskolan berättigade till modersmålsundervisning. Det motsvarar drygt 34 procent av samtliga elever i skolformen, vilket är något högre än föregående läsår då 33 procent var berättigade till modersmålsundervisning. Av eleverna i anpassade grundskolan som är berättigade till modersmålsundervisning deltar 29 procent i modersmålsundervisning, vilket är en något högre andel än läsåret innan, då drygt 28 procent av de berättigade eleverna deltog i modersmålsundervisning. Av samtliga elever i anpassade grundskolan är det 10 procent av eleverna som deltar i modersmålsundervisning.

Andelen elever som är berättigade till modersmålsundervisning i anpassade grundskolan är i nivå med grundskolan, där motsvarande andel också är 29 procent. I grundskolan deltar däremot elever som är berättigade till modersmålsundervisning i betydligt högre utsträckning i modersmålsundervisning, 56 procent. Av samtliga elever i grundskolan är det 16 procent som deltar i modersmålsundervisning.

Diagram 7 visar andel elever i anpassade grundskolan som är berättigade respektive deltar i modersmålsundervisning samt läser svenska som andraspråk för de senaste tio läsåren.

Diagram 7. Andel elever som är berättigade respektive deltar i modersmålsundervisning samt läser svenska som andraspråk läsåren 2014/15–2023/24.

Källa: Anpassade grundskolan, Elever, tabell 4A för läsåren 2014/15–2023/24.

Uppgift om elever som är berättigade till modersmålsundervisning började samlas in läsåret 2018/19. Observera att y-axeln enbart går till 40 procent.

Diagrammet visar att andelen elever som är berättigade till respektive deltar i modersmålsundervisning har varit relativt stabil över tid.

Flickor deltar i något högre utsträckning i modersmålsundervisning än pojkar. Av de elever som är berättigade deltar knappt 31 procent av flickorna och knappt 27 procent av pojkarna.

Läsåret 2023/24 är arabiska, somaliska och kurdiska de vanligast förekommande språken bland eleverna som deltar i modersmålsundervisning. Knappt 39 procent av eleverna som deltar i modersmålsundervisning har arabiska som modersmål. Somaliska och kurdiska har 12 respektive 5 procent av eleverna som deltar i modersmålsundervisning som modersmål.

Svenska som andraspråk

Diagram 7 ovan visar att andelen elever i anpassade grundskolan som läser svenska som andraspråk är i nivå med föregående läsår, knappt 10 procent. Andelen elever som läser svenska som andraspråk i anpassade grundskolan är lägre än motsvarande andel inom grundskolan, som är knappt 14 procent.

Elever som får särskilt stöd

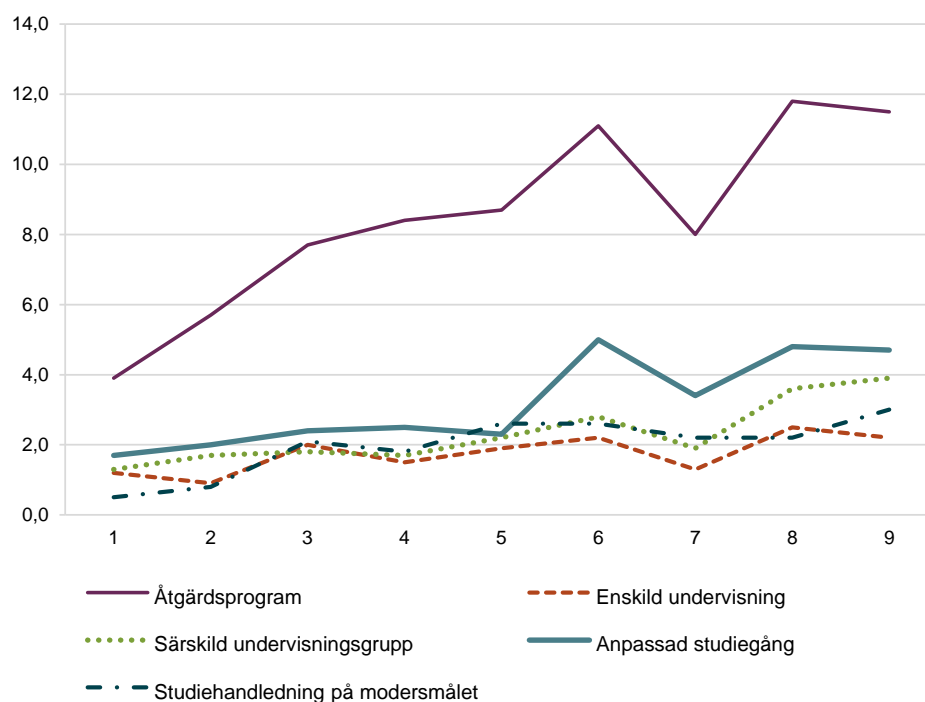
I detta avsnitt presenterar vi uppgifter om elever som omfattas av ett åtgärdsprogram och som får stöd genom olika stödåtgärder.

Läsåret 2023/24 omfattas drygt 1 410 elever i anpassade grundskolan av ett åtgärdsprogram, vilket motsvarar 8,8 procent av eleverna. Denna andel är högre än föregående läsår, då 8,3 procent av eleverna omfattades av ett åtgärdsprogram.

Anpassad studiegång är den vanligaste stödåtgärden, 3,3 procent av eleverna får denna stödåtgärd, vilket innebär en ökning från 2,6 procent föregående läsår. Andelen elever som får stöd i särskild undervisningsgrupp har ökat från 1,9 till 2,4 procent och andelen elever som får studiehandledning på modersmålet har ökat från 1,6 till 2,0 procent jämfört med föregående läsår. Andelen elever som får stöd genom enskild undervisning är 1,8 procent, vilket är en liten ökning jämfört med föregående läsår. Andelen elever som får särskilt stöd i form av annan undervisning var 0,7 procent. Färre än 10 elever får särskilt stöd i form av distansundervisning.

Diagram 8 visar andel elever med åtgärdsprogram och andel elever som får stöd genom enskild undervisning, särskild undervisningsgrupp eller anpassad studiegång per årskurs. Det visar även andelen elever som har studiehandledning på modersmålet per årskurs. Elever som får stöd i form av distansundervisning eller annan undervisning är inte med i diagrammet eftersom de är så pass få.

Diagram 8. Andel elever i anpassade grundskolan med åtgärdsprogram och olika stödåtgärder per årskurs läsåret 2023/24.

Källa: Anpassade grundskolan, Elever, tabell 7A för läsåret 2023/24.
Observera att y-axeln enbart går till 14 procent.

Diagrammet visar att andelen elever med åtgärdsprogram ökar med varje årskurs med undantag för årskurs 7, där andelen elever med åtgärdsprogram är lägre än andelen i årskurs 6. Andelen elever med de olika stödåtgärder som följs upp här varierar inte lika stort mellan årskurserna, men andelen ökar med varje stadium.

Andelen elever med åtgärdsprogram och andelen elever som får stöd genom enskild undervisning, särskild undervisningsgrupp eller anpassad studiegång är generellt högre bland pojkarna än bland flickorna. Däremot är andelen flickor och andelen pojkar som får studiehandledning på modersmålet nästan lika, 2,1 procent för flickorna och 2,0 procent för pojkarna.

Övergångar mellan anpassade grundskolan och andra skolformer

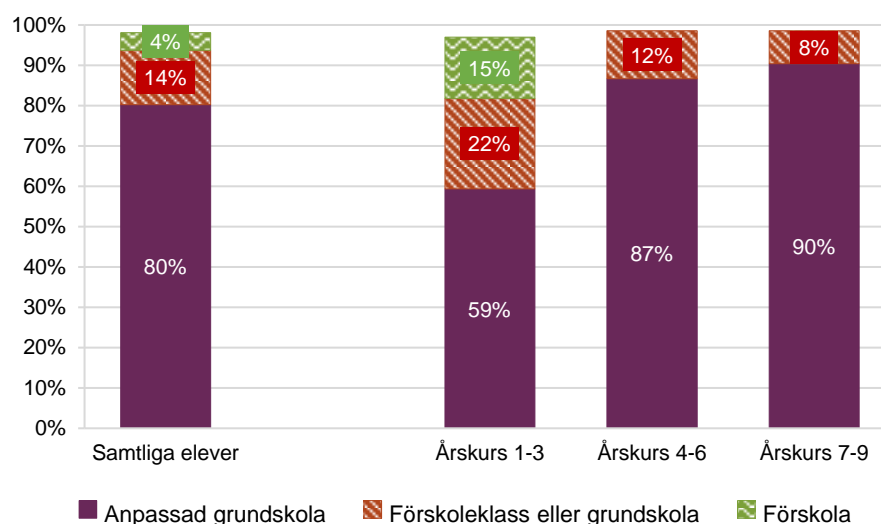
I detta avsnitt redovisar vi uppgifter om hur elever rör sig mellan anpassade grundskolan och andra skolformer.

Övergångar till anpassade grundskolan

Av de drygt 15 800 eleverna i anpassade grundskolan, som läsåret 2023/24 har rapporterats med fullständiga och korrekta personnummer och därmed går att följa mellan läsåren, var 80 procent även mottagna i anpassade grundskolan föregående läsår. Därutöver gick 14 procent i förskoleklass eller grundskola och 4 procent var inskrivna i förskolan. Bland eleverna som gick i förskoleklass eller grundskola föregående läsår hade nästan hälften, 48 procent, ett åtgärdsprogram och någon form av särskilt stöd.

Diagram 9 visar i vilken skolform eleverna var inskrivna i föregående läsår uppdelat på vilket stadium i anpassade grundskolan som eleverna är inskrivna i innevarande läsår.

Diagram 9. Skolform föregående läsår för elever som är inskrivna i anpassade grundskolan uppdelat på stadium läsåret 2023/24.

Källa: Anpassade grundskolan, Elever, tabell 8A för läsåret 2023/24.

Diagrammet visar att de allra flesta eleverna som nu går i högstadiet, 90 procent, även var mottagna i anpassade grundskolan föregående läsår. Bland eleverna som nu går i lågstadiet gick 22 procent i förskoleklass eller grundskolan och 15 procent gick i förskolan läsåret 2022/23.

Övergångar från anpassade grundskolan

Det går även att följa eleverna i motsatt riktning i statistiken. Av de drygt 15 200 elever som var mottagna i anpassade grundskolan läsåret 2022/23²⁷ går 84 procent i anpassade grundskolan även läsåret 2023/24, medan drygt 11 procent nu går i

²⁷ Avser de elever som läsåret 2022/23 har rapporterats med fullständiga och korrekta personnummer och därmed går att följa mellan läsåren.

anpassade gymnasieskolan. Totalt 1 procent går nu i grundskolan i stället för anpassade grundskolan och knappt 1 procent går nu i gymnasieskolan.

Skolenheter

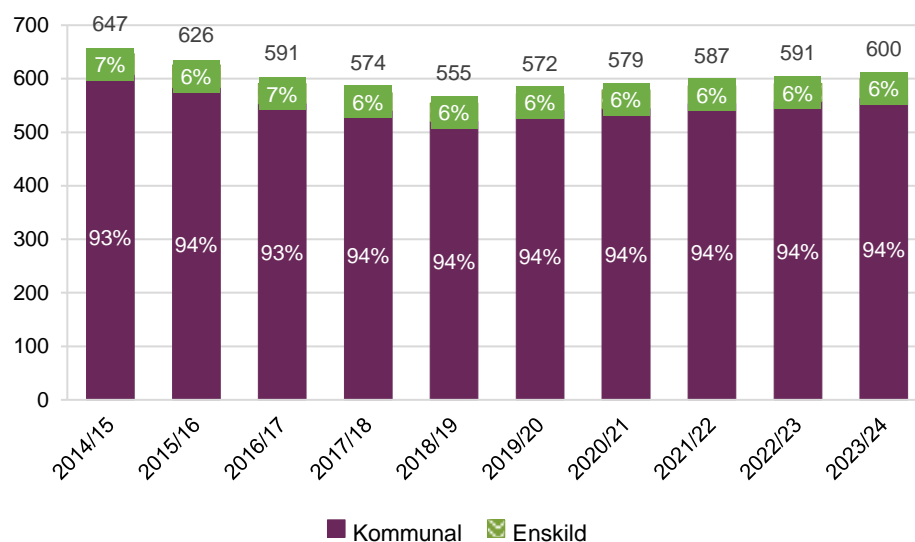
Här presenterar vi uppgifter om antal skolenheter med anpassad grundskola. Vi redovisar förekomsten av skolenheter med skolformen i landets kommuner och andel av dessa skolenheter som har kommunal respektive enskild huvudman.

Antal skolenheter

Skolenheter med elever mottagna i anpassad grundskola och som inte är integrerade i grundskolan finns i 285 av landets 290 kommuner. Av de totalt 600 skolenheterna med anpassad grundskola²⁸ har majoriteten, 94 procent, en kommunal huvudman. Endast 37 skolenheter har enskild huvudman.

Diagram 11 visar utvecklingen av antal skolenheter per huvudmannatyp under de senaste tio läsåren.

Diagram 10. Antal skolenheter med anpassad grundskola och därav andel med kommunal och enskild huvudman läsåren 2014/15–2023/24.

Källa: Anpassade grundskolan, Elever, tabell 2A för läsåren 2014/15–2023/24.

Diagrammet visar att fördelningen mellan anpassade grundskolor med kommunal respektive enskild huvudman har varit relativt stabil under de senaste tio läsåren.

²⁸ Här ingår inte grundskolenheter med integrerade elever.

Statistikredovisningen på Skolverkets webbplats

De tabeller som uppgifterna är hämtade från hittar du på Skolverkets webbplats.

www.skolverket.se/skolutveckling/statistik.

› Sök statistik › Sveriges officiella statistik › [skolform] › [statistikområde] › [läsåår, termin, år] › [Tabell XX].

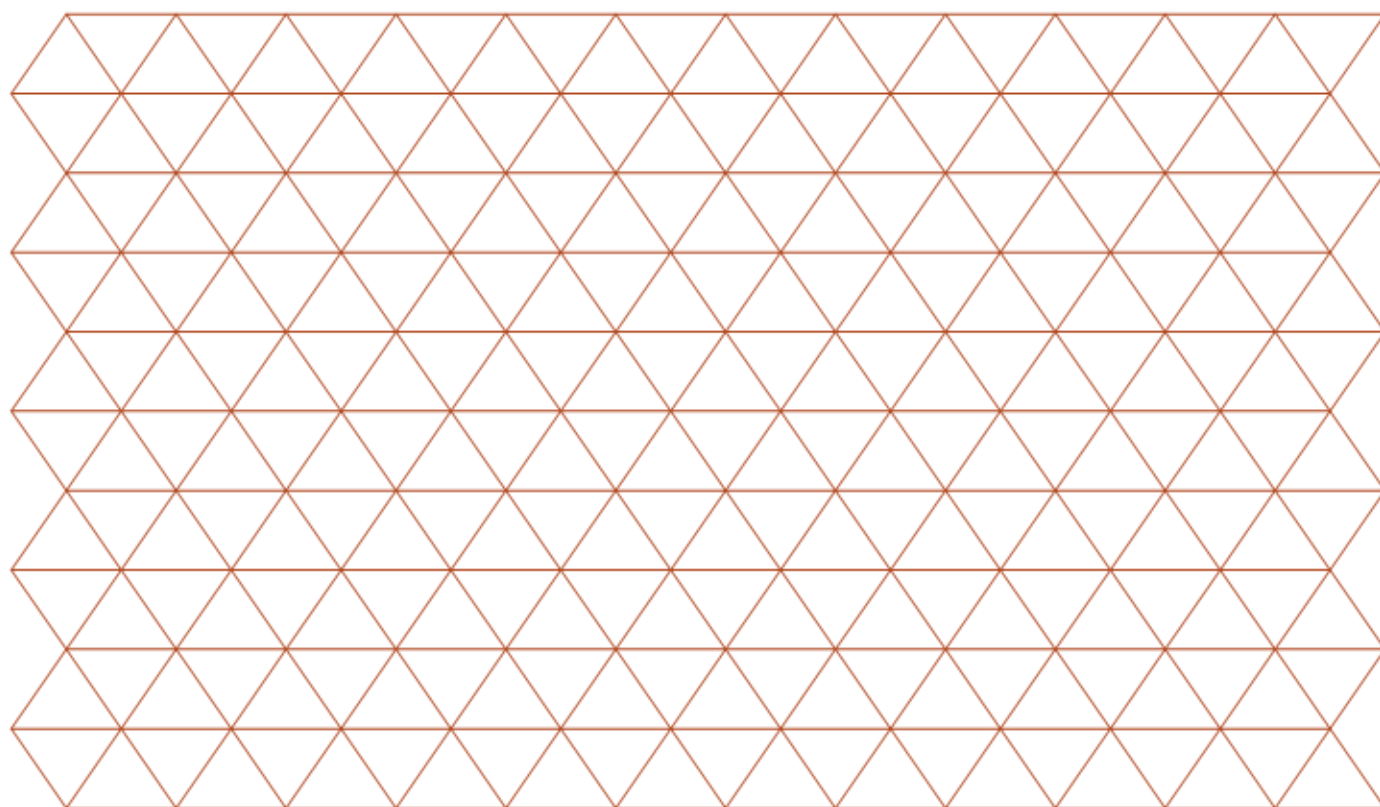
På Skolverkets webbplats redovisas statistik för riket, län och kommuner.

I kvalitetsdeklarationen för statistiken finns information om statistikens ändamål, innehåll, tillförlitlighet, aktualitet, tillgänglighet och jämförbarhet. Du hittar kvalitetsdeklarationen på Skolverkets webbplats.

www.skolverket.se/skolutveckling/statistik.

› Sök statistik › Sveriges officiella statistik › [skolform] › [statistikområde] › [läsåår, termin, år] › [Relaterade dokument].

Om du har frågor om statistiken, mejla till utbildningsstatistik@skolverket.se

Skolverket

www.skolverket.se